

WAT VINDT U VAN WIND- ENERGIE?

Windenergie

Een onderzoek onder inwoners van de gemeente Groningen

Laura de Jong

Oktober 2016

Marjolein Kolstein

www.os-groningen.nl

BASIS VOOR BELEID

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Inleiding	3
2. Resultaten.....	4
2.1 Belang duurzame energie.....	4
2.2 Voordelen van windenergie	5
2.3 Nadelen van windenergie.....	6
2.4 Wegen de voordelen zwaarder dan de nadelen?.....	7
2.5 Investeren in windenergie.....	7
2.6 Opbrengsten van windenergie	7
2.7 Locaties van windmolens.....	8
2.8 Windmolens in de omgeving	9
2.9 Acceptabel maken windmolens.....	11
2.10 Informatie over windmolens	11
2.11 Verschillen tussen postcodegebieden	12
Colofon.....	13

Samenvatting

De gemeente Groningen heeft de ambitie in 2035 energieneutraal te zijn. Eén van de manieren om dit te bereiken is inzetten op windenergie. Daarom heeft de gemeente Groningen aan Onderzoek en Statistiek (O&S) Groningen gevraagd onderzoek te doen naar de mening van inwoners van de gemeente Groningen over windenergie.

In totaal hebben 3.300 mensen de enquête ingevuld, 150 via de open enquête en 3.150 leden van het Stadspanel. Bijna alle respondenten (95 procent) vinden het belangrijk dat de gemeente Groningen werkt aan het opwekken van duurzame energie. Meer dan de helft van de respondenten vindt het zelfs heel belangrijk.

Het meest genoemde voordeel (80 procent) van windenergie is dat het nooit op raakt. Als nadeel geeft ongeveer de helft van de respondenten aan dat ze windmolens niet mooi vinden en de geluidsoverlast van de molens. Alles bij elkaar genomen vindt ongeveer twee derde (61,5 procent) van de respondenten dat de voordelen van windenergie zwaarder wegen dan de nadelen. Hierbij geven jongeren (tot 35 jaar) iets vaker aan geen nadelen te zien. Andersom geven ouderen iets vaker aan geen voordelen te zien van windenergie.

Ongeveer een derde van de respondenten zou willen investeren in windmolens in Groningen. Twee derde van de respondenten vindt dat de opbrengsten van windenergie moeten worden besteed aan het energiezuinig maken van woningen. Iets meer dan de helft vindt dat de opbrengsten moeten worden besteed aan het verminderen van woonlasten.

Een bedrijventerrein wordt door de meeste mensen (ongeveer 85 procent) als een geschikte plek gezien, gevolgd door langs een (snel)weg, rivier of kanaal. Daarentegen vindt een grote meerderheid natuurgebieden geen geschikte plek voor windmolens en vinden bijna alle respondenten dat windmolens op zodanige afstand van woningen moeten worden geplaatst dat er zo min mogelijk overlast is.

We hebben de respondenten gevraagd hoe zij er tegenover staan als er bij hen in de buurt windmolens geplaatst zouden worden. In totaal 28,5 procent van de respondenten staat hier positief tegenover, 29,5 procent is neutraal en 42 procent staat negatief tegenover windmolens in zijn of haar buurt of wijk.

Om windmolens voor omwonenden acceptabel te maken worden betrokkenheid, een bijdrage aan de leefomgeving en een financiële vergoeding als belangrijkste redenen genoemd. Door 8 procent van de respondenten is aangegeven dat windmolens überhaupt onacceptabel zijn.

Van de respondenten die hebben aangegeven windenergie 'heel belangrijk' te vinden, staat 20 procent negatief tegenover windmolens in de buurt. Bij respondenten die hebben aangegeven windenergie 'belangrijk' te vinden, staat bijna de helft negatief tegenover windmolens in de buurt. Het zogenaamde 'Not in my backyard' effect (NIMBY).

1. Inleiding

De gemeente Groningen heeft de ambitie in 2035 energieneutraal te zijn. Eén van de manieren om dit te bereiken is inzetten op windenergie. De gemeente Groningen wil binnenkort een ontwikkel/beleidskader presenteren voor windenergie. Als input voor het windenergieplan wil de gemeente een aantal zaken rondom windenergie voorleggen aan de inwoners van de gemeente Groningen. Daarom heeft de gemeente Groningen aan Onderzoek en Statistiek (O&S) Groningen gevraagd onderzoek te doen naar de mening van inwoners van de gemeente Groningen over windenergie. O&S Groningen is het onafhankelijke onderzoeksbureau van de gemeente Groningen.

Vanuit O&S hebben we voor dit onderzoek een enquête aan het Stadspanel voorgelegd. Het Stadspanel is een instrument om inwoners van de gemeente Groningen vragen te stellen over allerlei (actuele) onderwerpen in de gemeente. Beleidsmakers krijgen zo informatie over wat er leeft onder de burgers van de gemeente. Iedere inwoner van de gemeente Groningen kan meedoen met het Stadspanel. Het Stadspanel werkt met enquêtes via internet. De Stadspanelleden ontvangen een e-mail met een uitnodiging om een enquête in te vullen via internet. Op dit moment telt het Stadspanel ruim 8.000 leden.

Daarnaast stond de enquête open voor iedereen. Om de respons zo hoog mogelijk te krijgen is geprobeerd de drempel zo laag mogelijk te houden. Via twitter, facebook, andere media en een persbericht zijn alle inwoners van Groningen gevraagd om de enquête in te vullen. Ook zijn er freelancers ingezet om op verschillende plekken in de stad extra respondenten te werven. In de enquête hebben we meerkeuze vragen en open vragen gesteld. Alle antwoorden op de open vragen en de toelichtingen zijn in een apart bestand aan de opdrachtgever verstrekt.

Met ruim 8.000 leden, in alle leeftijdsgroepen vanuit de hele gemeente, geeft het Stadspanel een adequaat beeld van de mening van inwoners van de stad. Wel moet worden opgemerkt dat voor het Stadspanel geen aselechte steekproef van alle bewoners is getrokken. Elke inwoner kan lid worden van het Stadspanel. Het gevolg is dat sommige groepen inwoners zijn oververtegenwoordigd en anderen ondervertegenwoordigd. Dit neemt niet weg dat het Stadspanel een zeer bruikbaar instrument is om in korte tijd de mening van een aanzienlijke groep inwoners van de stad Groningen te peilen.

2. Resultaten

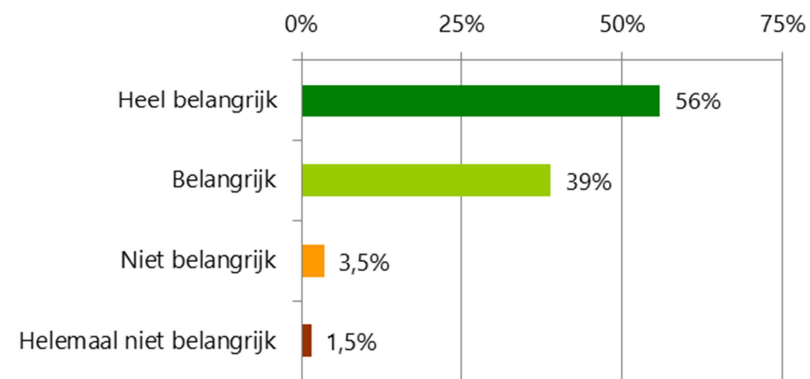
In totaal hebben 3.300 mensen de enquête ingevuld, 150 via de open enquête en 3.150 leden van het Stadspanel. Iets meer mannen (58 procent) dan vrouwen hebben meegedaan. Een derde van de respondenten is tussen de 50 en de 64 jaar (34 procent), ongeveer een kwart (26 procent) is tussen de 35 en de 49 jaar. Nog eens een vijfde (19 procent) is jonger dan 35 en de laatste groep (21 procent) is ouder dan 65 jaar.

2.1 Belang duurzame energie

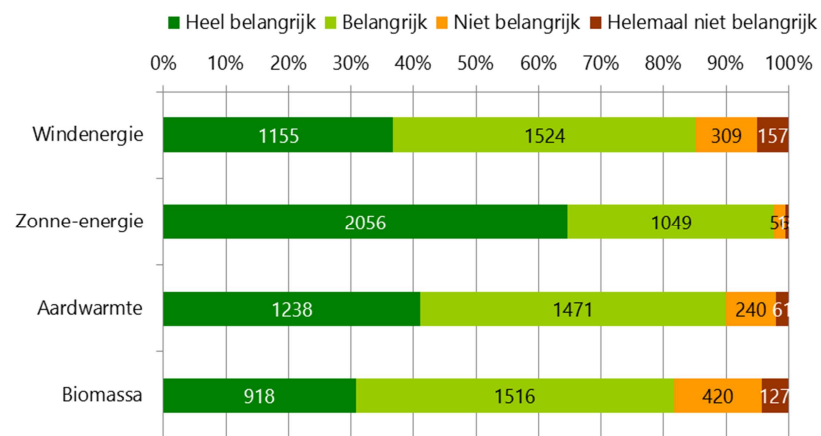
Bijna alle respondenten (95 procent) vinden het belangrijk dat de gemeente Groningen werkt aan het opwekken van duurzame energie. Meer dan de helft van de respondenten vindt het zelfs heel belangrijk.

We hebben gevraagd hoe belangrijk de respondenten windenergie, zonne-energie, aardwarmte/warmte koude opslag en biomassa vinden. Zonne-energie wordt duidelijk het belangrijkste gevonden. Op open vragen en in vrije ruimte in de enquête wordt vaak zonne-energie aangegeven als goed alternatief voor windenergie.

Belang duurzame energie

Belang vormen duurzame energie

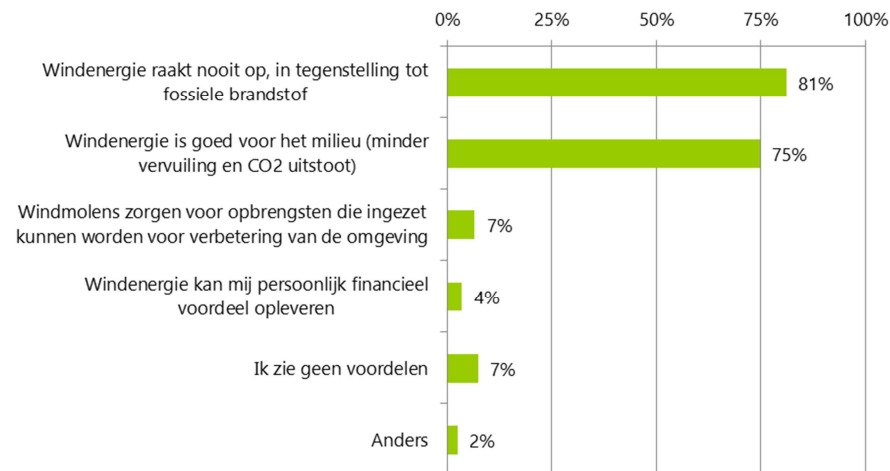

2.2 Voordelen van windenergie

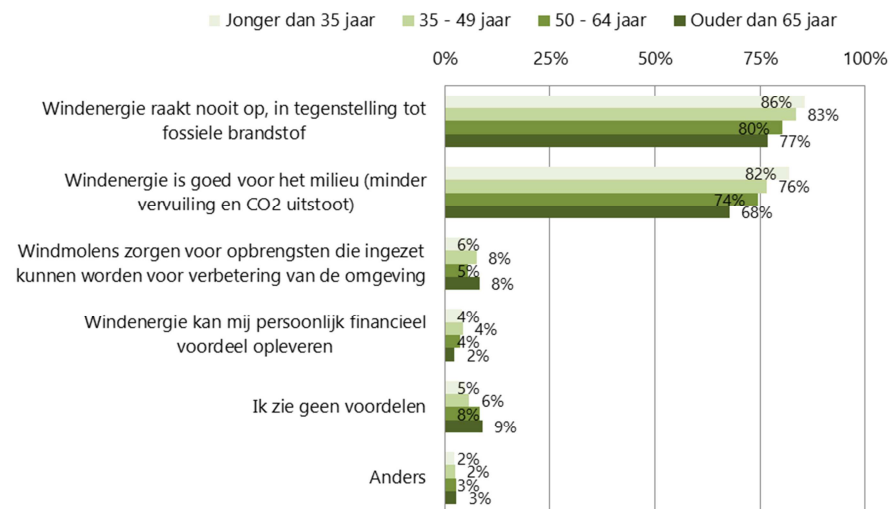
We hebben de respondenten gevraagd naar de belangrijkste voor- en nadelen van windenergie. Bijna 80 procent van de respondenten vindt een belangrijk voordeel van windenergie is dat het nooit op raakt. Bijna drie kwart geeft aan dat een voordeel is dat het goed is voor het milieu, 7 procent ziet geen voordelen van windenergie. Andere voordelen die 2 procent heeft aangegeven zijn bijvoorbeeld: wind is er altijd, wind is er ook 's nachts en voor windenergie is Nederland niet afhankelijk van andere landen.

In verhouding zien meer jongere respondenten de voordelen dat windenergie nooit op raakt en dat het goed is voor het milieu dan oudere respondenten. Aan de andere kant geven oudere respondenten weer iets vaker aan dat ze geen voordelen zien van windenergie.

Voordelen windenergie

Voordelen windenergie, naar leeftijd

Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk

2.3 Nadelen van windenergie

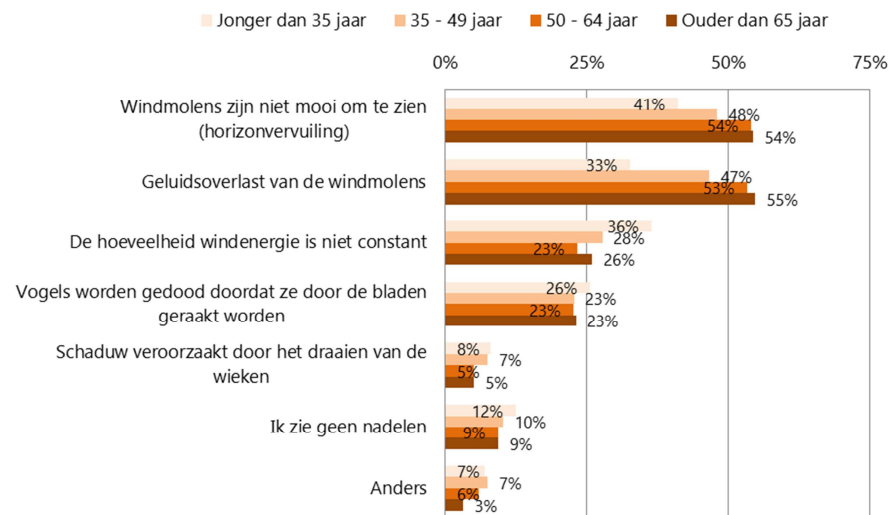
Als nadeel geeft ongeveer de helft van de respondenten dat ze windmolens niet mooi vinden en de geluidsoverlast van de molens. Rond een kwart ziet de inconstante hoeveelheid windenergie als nadeel of het feit dat vogels gedood worden de bladen van de windmolens. Een kleine groep (6 procent) vindt de schaduw een nadeel van windmolens en 12 procent van de respondenten ziet geen nadelen van windenergie. Andere nadelen die 6 procent heeft aangegeven zijn: de hoge kosten in verhouding tot de opbrengsten, de mogelijke schade voor de gezondheid en het gevaar voor dieren. Ook geeft een groep aan dat alle genoemde nadelen voor hen van toepassing zijn.

In vergelijking met jongere respondenten geven meer oudere respondenten (boven de 50 jaar) als nadeel van windmolens de horizonvervuiling en de geluidsoverlast. Jongere respondenten, met name onder de 35 jaar, geven vaker als nadeel dat de hoeveelheid windenergie niet constant is. In verhouding zijn er ook iets meer jongere respondenten die geen nadelen zien.

Nadelen windenergie

Nadelen windenergie, naar leeftijd

Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk

2.4 Wegen de voordelen zwaarder dan de nadelen?

Alles bij elkaar genomen vindt ongeveer twee derde (61,5 procent) van de respondenten dat de voordelen van windenergie zwaarder wegen dan de nadelen. Ongeveer een kwart (23,5 procent) vindt niet dat de voordelen zwaarder wegen, 15 procent weet het niet.

2.5 Investeren in windenergie

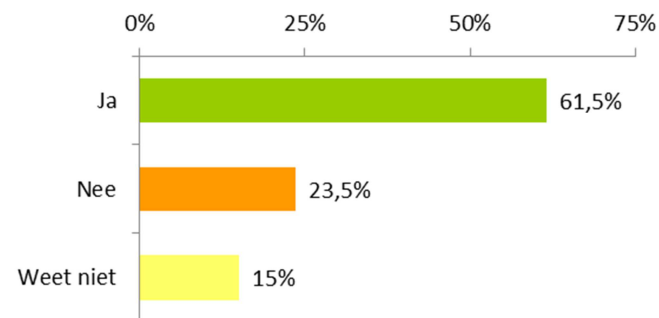
We hebben de respondenten gevraagd of ze zouden willen investeren in windenergie door het kopen van wind-aandelen, obligaties of door middel van een lening. Ongeveer een kwart geeft aan geen antwoord te kunnen geven. Van de respondenten die wel hebben geantwoord, zou ongeveer een derde willen investeren in windmolens in Groningen. Een kleine groep (2 procent) geeft aan al te investeren.

Ruim 80 procent zou zich willen inschrijven bij een lokale energiecoöperatie om te investeren in windenergie. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat 44 procent geen antwoord op deze vraag heeft gegeven. In de toelichting noemen veel respondenten dat ze er te weinig vanaf weten. Ook geven ze aan dat ze er nu geen geld voor hebben en dat het afhangt van de kosten.

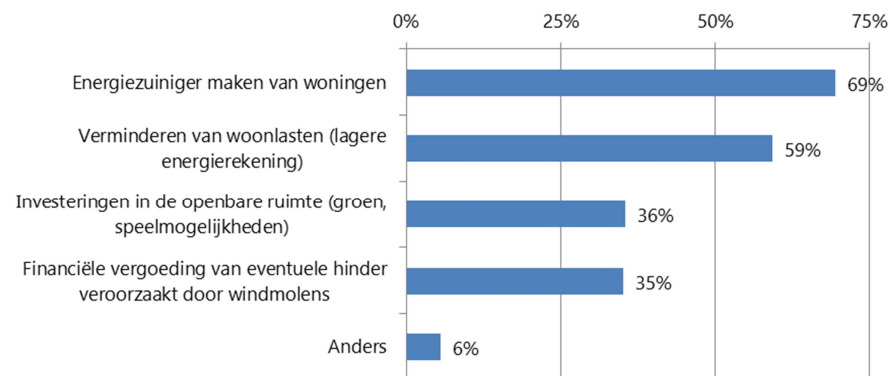
2.6 Opbrengsten van windenergie

Twee derde van de respondenten vindt dat de opbrengsten moeten worden besteed aan het energiezuinig maken van woningen. Iets meer dan de helft vindt dat de opbrengsten moeten worden besteed aan het verminderen van woonlasten. Ongeveer een derde ziet graag een financiële vergoeding van eventuele hinder door windmolens en/of investeringen in de openbare ruimte. Andere bestedingen die 6 procent aangeeft zijn: investeringen in andere vormen van groene energie (zoals zonne-energie), compensatie van hinder en verlaging van belastingen (zoals de OZB). Daarnaast geven enkelen aan dat zij niet willen dat er windmolens komen.

Wegen de voordelen van windenergie zwaarder dan de nadelen?

Opbrengsten van windenergie

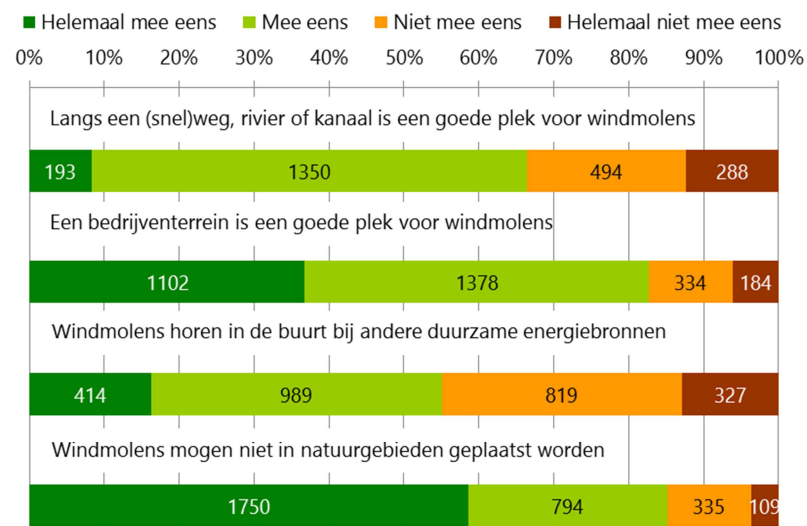
Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk

2.7 Locaties van windmolens

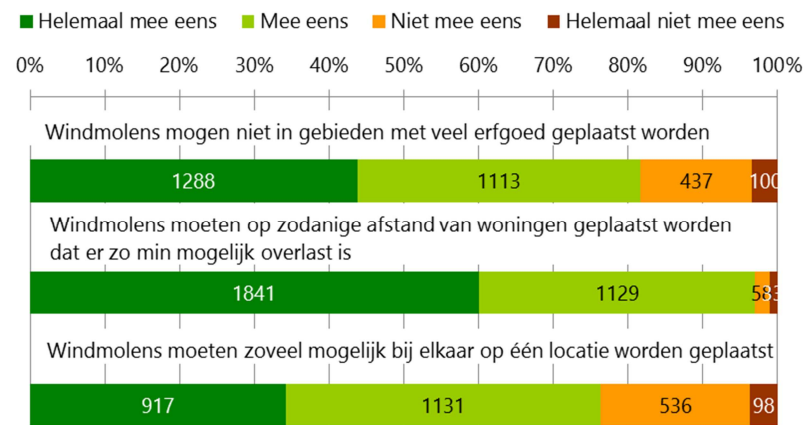
We hebben de respondenten een aantal stellingen voorgelegd over eventuele locaties van windmolens. Een bedrijventerrein wordt door de meeste mensen (ongeveer 85 procent) als een geschikte plek gezien, gevolgd door langs een (snel)weg, rivier of kanaal. Ook in de buurt van andere energiebronnen vindt iets meer dan de helft van de respondenten een geschikte locatie. Daarentegen vindt een grote meerderheid natuurgebieden geen geschikte plek voor windmolens.

Bijna alle respondenten vinden dat windmolens op zodanige afstand van woningen moeten worden geplaatst dat er zo min mogelijk overlast is. Ruim 80 procent wil geen windmolens in gebieden met veel erfgoed. Tot slot vindt drie kwart dat windmolens zoveel mogelijk bij elkaar op één locatie moeten worden geplaatst.

Stellingen over locaties van windmolens (deel 1)

Stellingen over locaties van windmolens (deel 2)

Respondenten kregen in de enquête de mogelijkheid zelf geschikte locaties voor windmolens aan te dragen. In de woordwolk is te zien dat bedrijventerreinen en industrieterreinen veel genoemd worden. Specifiek worden Westpoort, Zernike en de A7 veel genoemd. Een compleet overzicht met de genoemde locaties en aantallen is beschikbaar gesteld aan de opdrachtgever.

Woordwolk geschikte locaties

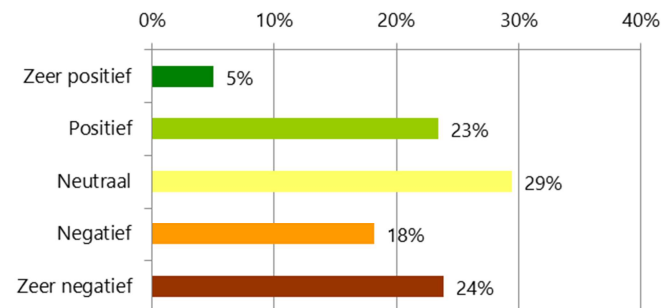
2.8 Windmolens in de omgeving

We hebben de respondenten gevraagd hoe zij er tegenover staan als er bij hen in de buurt windmolens geplaatst zouden worden. In totaal 28,5 procent van de respondenten staat hier positief tegenover, 42 procent staat negatief tegenover windmolens in zijn of haar buurt of wijk. Een groep van 29,5 procent staat neutraal tegenover het plaatsten van windmolens in zijn of haar omgeving.

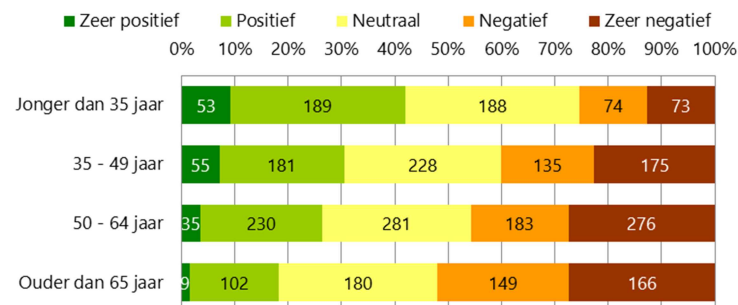
Jongere respondenten staan positiever tegenover windmolens in de directe omgeving dan oudere respondenten. Oudere respondenten geven vaker aan dat ze negatief of zeer negatief tegenover windmolens in de omgeving staan. Van de respondenten ouder dan 65 jaar geeft iets meer dan de helft aan dat ze er negatief tegenover staan.

Eerder in de enquête hebben we gevraagd hoe belangrijk respondenten windenergie vonden. De antwoorden die zij hierop hebben gegeven hebben we vergeleken met de houding tegenover windmolens in de omgeving. De respondenten die windmolens (helemaal) niet belangrijk vinden staan, zoals verwacht, bijna allemaal negatief tegenover windmolens in de buurt. Maar van de respondenten die windenergie heel belangrijk vinden, staat 20 procent negatief tegenover windmolens in de buurt en voor respondenten die windmolens belangrijk vinden is dit bijna de helft. Zij vinden windenergie dus wel belangrijk, maar niet als het de eigen directe omgeving betreft. Het zogenaamde "not in my backyard" (NIMBY) effect.

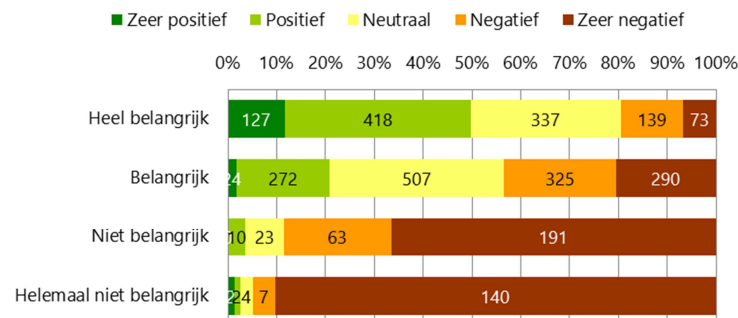
Houding tegenover windmolens in de omgeving

Houding tegenover windmolens in de omgeving, naar leeftijd

Houding tegenover windmolens in de omgeving, naar belang windenergie

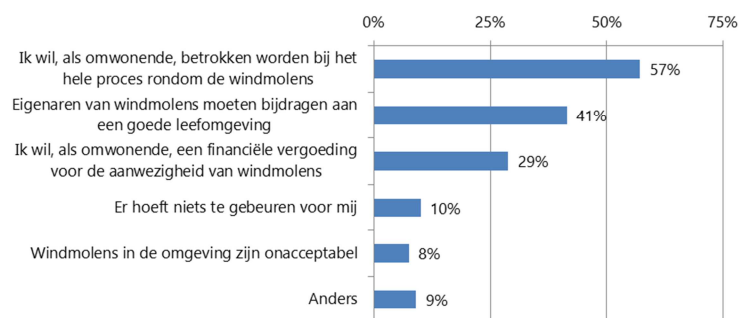

2.9 Acceptabel maken windmolens

Wat zou er moeten gebeuren om het plaatsen van windmolens voor omwonenden acceptabel te maken? Iets meer dan de helft geeft aan als omwonende betrokken te willen worden bij het proces rondom windmolens. Ruim een derde vindt dat eigenaren van windmolens moeten bijdragen aan een goede leefomgeving. Een kwart wil een financiële vergoeding voor de aanwezigheid van windmolens. Een groep van 8 vindt dat windmolens in de directe omgeving op geen enkele manier acceptabel gemaakt kunnen worden.

De 9 procent die een andere reden hebben gegeven, geven aan dat zij het acceptabel zouden vinden als er geen overlast zou zijn, met name de geluidsoverlast wordt als onacceptabel ervaren. Daarnaast geven enkelen aan dat zij zouden willen verhuizen als er windmolens in de buurt zouden komen. Als laatste zijn er een paar respondenten die in de binnenstad wonen en niet verwachten dat hier windmolens komen.

Acceptabel maken windmolens

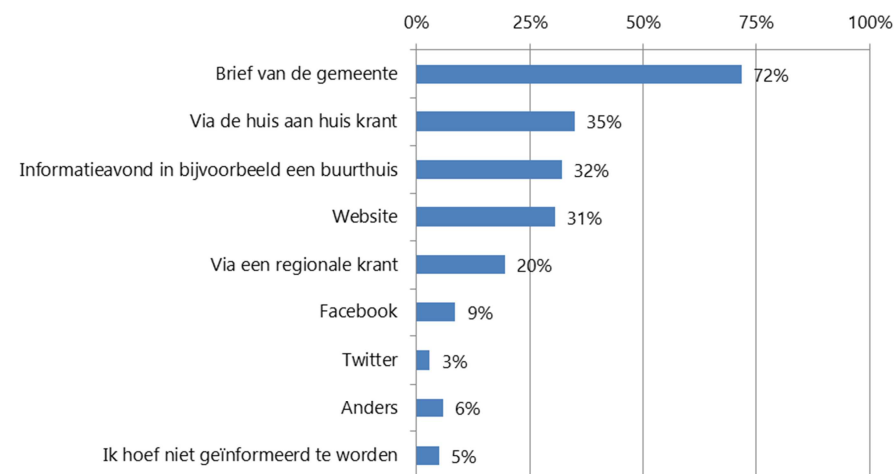
Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk

2.10 Informatie over windmolens

We hebben als laatste gevraagd hoe mensen het liefst geïnformeerd zouden willen worden over windmolens. De meeste respondenten ontvangen het liefst een brief van de gemeente (71 procent). Ongeveer een derde leest de informatie graag via een huis aan huis krant, de website of bezoekt een informatieavond in bijvoorbeeld een buurthuis. Slechts 2 procent geeft aan niet geïnformeerd te willen worden.

Aan het einde van de enquête hebben we de mogelijkheid gegeven om contactgegevens achter te laten om door te praten over windenergie met de gemeente. Bijna de helft van respondenten (46 procent) heeft zijn of haar gegevens hiervoor achtergelaten.

Informatie over windmolens

Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk

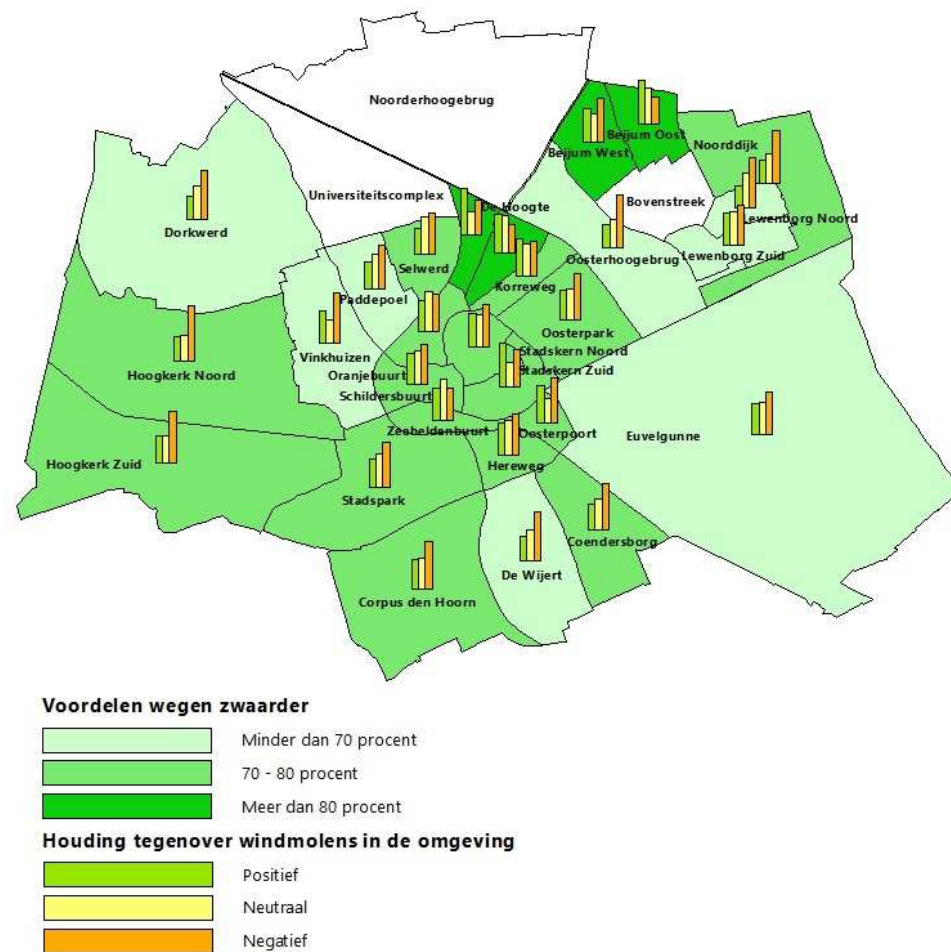
2.11 Verschillen tussen postcodegebieden

Aan het einde van de enquête hebben we gevraagd om de postcode van de respondenten. Zo kunnen we de resultaten per postcodegebied met elkaar vergelijken.

Van alle respondenten vindt 61,5 procent van alle respondenten wegen de voordelen van windenergie zwaarder dan de nadelen. Als we de respondenten die "weet niet" hebben geantwoord weglaten komen we op een percentage van 73 procent. In de figuur hebben we eveneens de respondenten die "weet niet" hebben geantwoord weg gelaten. In Beijum, De Hoogte en de Indische buurt vindt meer dan 80 procent de voordelen zwaarder wegen dan de nadelen. In Dorkwerd, Vinkhuizen, Paddepoel, Oosterhoogebrug, Lewenborg, Euvelgunne en de Wijert ligt dit percentage veel lager; minder dan 70 procent. De andere wijken scoren tussen de 70 en de 80 procent.

De grafieken in de figuur tonen de houding van de respondenten in de desbetreffende wijk tegenover windmolens in de omgeving. In veel wijken is de meerderheid van de respondenten negatief of is er weinig verschil tussen het percentage negatieve en positieve respondenten. Maar in Stadskern Zuid, De Hoogte en Beijum Oost staat de meerderheid van de respondenten positief tegenover windmolens in de omgeving.

Houding tegenover windmolens in de omgeving en de voordelen wegen zwaarder dan de nadelen, per postcodegebied

Colofon

Windenergie

Auteurs:

Laura de Jong
Marjolein Kolstein

Opdrachtgever:

Gemeente Groningen

Uitgave:

Onderzoek en Statistiek Groningen

